

П Р А В И Л Н И К

о метролошким упутствима за преглед вага са неаутоматским функционисањем класе тачности (I) и (II)

Члан 1.

Овим правилником прописују се метролошка упутства за преглед вага са неаутоматским функционисањем класе тачности (I) и (II) које одговарају захтевима Правилника о метролошким условима за ваге са неаутоматским функционисањем класе тачности (I) и (II) ("Службени лист СФРЈ", бр. 6/78).

Члан 2.

Опремену за преглед вага класе тачности (I) и (II) чине контролни тегови класе тачности F_1 за ваге до 100 000 подељака и контролни тегови класе тачности F_2 за ваге преко 100 000 подељака.

Члан 3.

Под прегледом вага подразумева се општи преглед и метролошки преглед.

Општим прегледом обухвата се провера референтних услова за нормалан рад вага.

Метролошким прегледом обухвата се одређивање грешке коју вага има у функцији испитног подељака (подељака овере).

Члан 4.

Ваге се прегледају на месту употребе, изузетно механичке ваге могу се прегледати код произвођача и поправљача вага.

Члан 5.

Ако је вага опремљена једним од следећих помоћних уређаја за читавање:

- уређај са јахачем;
- уређај за интерполацију;

- показни уређај чији се последњи број јасно разликује од других бројева,

испитни подељак "e" одређује се правилом $e = x : 10^{k+1}$, где је k - цео број, позитиван, негативан или је нула, а x представља вредност подељка изражену у јединицама масе (1×10^k ; 2×10^k или 5×10^k).

Члан 6.

Испитни подељак код вага са сувише великим бројем подељака одређује произвођач према правилу из члана 5. овог правилника, и уписује га на вагу. Ако произвођач није одредио испитни подељак, он ће бити одређен приликом типског испитивања.

Члан 7.

При испитивању вага подешених на условну густину $8,4 \text{ g/cm}^3$ при густини ваздуха $0,0012 \text{ g/cm}^3$ потребно је извршити корекцију у односу на густину 8 g/cm^3 .

Очитани резултат треба помножити са коефицијентом $1,00007$, што представља праву вредност показивања ваге за густину 8 g/cm^3 .

Члан 8.

При испитивању стабилности - поузданости за ваге без поделе, дозвољена грешка износи једну трећину дозвољене грешке за разматрани терет. Испитивање се врши укључивањем ваге више пута у непромењеним условима. Дозвољене грешке вага у функцији броја подељака и испитног подељка дате су у Прилогу број 1.

Члан 9.

Дозвољена грешка стабилности - поузданости за ваге са поделом износи $1/2$ вредности најмање очитане вредности на ваги, за било који терет до највеће носивости.

Члан 10.

Приликом испитивања тачности помоћног уређаја, дозвољена грешка износи један његов подељак (+d).

Члан 11.

При испитивању тачности вага са тара-уређајима дозвољена грешка се односи на чист терет за сваку могућу вредност таре и не сме бити већа од дозвољене грешке за тај терет.

Члан 12.

Ексцентричност се испитује контролним теговима који одговарају 1/3 највеће носивости ваге, укључујући и тару.

Контролни тегови постављају се ексцентрично на 1/4 површине пријемника терета и резултати показивања не смеју се међусобно разликовати за више од апсолутно дозвољене грешке за разматрани терет.

Члан 13.

Прилог број 1. одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 14.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Упутство за испитивање аналитичких вага број 03-4826/71, које је издао овај завод.

Члан 15.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Гласнику Савезног завода за мере и драгоцене метале".

Број: 0202-

16. фебруара 1981. године
Београд

PRILOG 1.

Tabela

Opterećenje (m) izraženo u podeljcima (d odnosno e) za v a g e:				Granice dopuštene greške GDG	
Klase tačnosti (I)	Klase tačnosti (II)	Klase tačnosti (III)	Klase tačnosti (III)	Pri prvom pregledu vage	Pri upotre- bi vage
$0 \leq m \leq 50\ 000$	$0 \leq m \leq 5\ 000$	$0 \leq m \leq 500$	$0 \leq m \leq 50$	$\pm 0,5 e$	$\pm 1,0 e$
$50\ 000 < m < 200\ 000$	$5\ 000 < m < 20\ 000$	$500 < m < 2\ 000$	$50 < m < 200$	$\pm 1,0 e$	$\pm 2,0 e$
$200\ 000 < m$	$20\ 000 < m$	$2\ 000 < m$	$200 < m$	$\pm 1,5 e$	$\pm 3,0 e$

U tabeli "e" predstavlja ispitni podeljak, odnosno podeljak overavanja.

Napomena: - granice dopuštenih grešaka za vage u upotrebi pri ispitivanju tačnosti, imaju dvostruke vrednosti u odnosu na greške pri prvom pregledu;

- kod vaga bez podele "d" se zamenjuje sa "e" i predstavlja ispitni podeljak kod vaga bez podele;
- kod vaga sa delom klase tačnosti (I), (II), (III) i (III) podeljak "e" predstavlja ispitni podeljak (podeljak overavanja), s tim što kod vaga klase tačnosti (I) i (II), ispitni podeljak e može biti: $e = d$, $e = 10 d$ ili $e = 100 d$ kod mikroanalitičkih vaga.